

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра психології

*Проект робочої програми
(вводиться в дію у 2023-2024 н.р.)*

РОБОЧА ПРОГРАМА

ОК 8. ВИРОБНИЧА: ДОСЛІДНИЦЬКА ПРАКТИКА

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітньо-наукова програма: «Психологія»

Європейська кредитно-трансферна система
організації навчального процесу

Розробники програми:

Сафін О.Д., доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

Гульбс О. А., доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Вахоцька І.О., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

Діхтяренко С.Ю., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

Данилевич Л.А., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

Якимчук Б.А., кандидат психологічних наук, доцент, професор кафедри психології, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

Потапчук Є. М., доктор психологічних наук; професор, завідувач кафедри практичної психології та педагогіки, Хмельницький національний університет.

Робоча програма практики розглянута і схвалена на засіданні кафедри психології.

Протокол № ____ від « ____ » _____ 202_ року

Завідувач кафедри психології _____ (Сафін О.Д.)

Ухвалена науково-методичною комісією факультету соціальної та психологічної освіти

Протокол № ____ від « ____ » _____ 202_ року

Голова науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти _____ (Бондаренко Г. В.)

ВСТУП

Виробнича: дослідницька практика є невід’ємною складовою освітньо-наукової програми підготовки здобувачів третього освітньо-наукового рівня спеціальності 053 Психологія, яка ознайомлює із специфікою організації та проведення науково-дослідної роботи. Проходження виробничої: дослідницької практики забезпечує вироблення фахових навичок дослідницької діяльності, проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів.

Виробнича: дослідницька практика спрямована на систематизацію теоретичних знань та удосконалення практичних навичок з підготовки й проведення дослідження, пошуку наукової інформації для реалізації наукового проєкту/експерименту, виконання власного дисертаційного дослідження, удосконалення навичок самоосвіти і самовдосконалення.

Робоча програма виробничої: дослідницької практики розроблена на основі освітньо-наукової програми «Психологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (2022); Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денної та заочної форми навчання) (2021); Положення про освітні програми в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (2021); Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (2022); проєкту Державного стандарту вищої освіти здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 053 Психологія (2018); Національної рамки кваліфікацій (постанова КМУ № 1341 від 23.11.2011 р. у редакції від 25.06.2020 р. № 519); професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 р. № 610); Стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України від 20.07.2022 р. № 646); інших нормативних актів.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою виробничої: дослідницької практики є поглиблення і вдосконалення комплексу професійних компетентностей та якостей науковця-дослідника, необхідних для майбутньої самостійної науково-дослідницької діяльності в галузі психології.

Виробнича: дослідницька практика передбачає забезпечення фахової діяльності психолога за такими напрямками роботи:

1) науково-методична підготовка здобувача полягає у здійсненні теоретичного узагальнення професійно важливих знань з наукових джерел у

галузі психології на основі сучасних методологій наукової діяльності з використанням інформаційних технологій.

2) дослідницька підготовка здобувача передбачає набуття навичок організації різних рівнів психологічного дослідження, критичного осмислення значущих психологічних проблем, розробки психологічних підходів (за потреби), визначати перспективи подальших наукових розвідок.

Під час проходження виробничої: дослідницької практики здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти освітньо-наукової програми «Психологія» мають оволодіти такими **компетенностями**:

Інтегральна компетенність – здатність продукувати нові ідеї, розв’язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетенції (ЗК):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1);
- здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК2);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК3);
- здатність розв’язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності (ЗК4).

Спеціальні компетенції (СК):

- здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень (СК 2);

- уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства (СК 7).

Під час практики аспіранти також мають можливість розвинути базові *soft skills*: креативність, робота в команді, комунікабельність, емоційний інтелект, взаємодія з людьми, тайм-менеджмент, саморозвиток, критичне та екологічне мислення, комплексне розв’язання проблем.

Завдання виробничої: дослідницької практики:

1) удосконалення умінь розробляти програму теоретичного та емпіричного дослідження, пошуку, самостійного відбору та обробки наукової інформації й емпіричних даних з предмету дослідження; узагальнення результатів, обґрунтування висновків наукового дослідження;

2) набуття досвіду використання методів наукового дослідження,

психодіагностичного інструментарію, застосування сучасних інформаційних технологій;

3) формування універсальних якостей дослідника для розв'язання комплексних проблем психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору, спрямованості до самовдосконалення, дотримання принципів професійної етики та академічної доброчесності, умінь презентувати результати власного наукового дослідження, генерувати нові творчі ідеї (креативність);

4) оволодіння навичками організації та виконання індивідуальних дослідницьких завдань дисертаційного дослідження; апробації результатів наукового дослідження, їх поширення та впровадження у психологічну практику; складання відповідного звіту;

5) формування уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного/цифрового суспільства.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Освітньо-науковою програмою «Психологія» (третього освітньо-наукового рівня вищої освіти) передбачено проходження виробничої: дослідницької практики з підготовки докторів філософії в III семестрі (II рік навчання).

Базою для проходження виробничої: дослідницької практики є заклади вищої освіти IV рівня акредитації різних типів та форм власності, наукові установи та заклади, підпорядковані НАН та НАПН України, заклади підвищення кваліфікації та післядипломної освіти, з якими укладені договори про співпрацю, відповідно до спеціальності та тематики наукового дослідження аспіранта (здобувача).

Тривалість виробничої: дослідницької практики – 2 тижні (90 год. / 3 кредити).

Форма контролю – екзамен.

Організатором виробничої: дослідницької практики здобувачів вищої освіти є кафедра психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Здобувач закріплюється за науковим керівником, який консультує практиканта і надає відгук про його роботу наприкінці практики.

Здобувачі мають право самостійно за узгодженням відповідної кафедри, адміністрації факультету добирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання. У цьому випадку здобувач вищої освіти

повинен подати на їх розгляд клопотання від бази практики за 2 тижні до початку проходження практики. Клопотання зберігаються до завершення навчального року у керівника практик по факультету.

З базами практики університет завчасно укладає договори на її проведення за відповідною формою. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами та визначається на період конкретного виду практики або до п'яти років.

Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням програми практики здійснює його науковий керівник, який виконує такі обов'язки:

- забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;

- затверджує загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального планування здобувачів;

- надає методичну допомогу в плануванні та організації виробничої: дослідницької практики;

- контролює виконання практикантом завдань дослідницької діяльності та організовує заходи щодо ліквідації виявлених недоліків підготовленої програми;

- готує відгук про проходження практики.

Гарант освітньо-наукової програми «Психологія» знайомить здобувачів з формою та змістом звітної документації і спільно з керівником здійснює облік проходження виробничої: дослідницької практики здобувачами.

Контроль за виконанням програми практики аспірантів здійснює гарант освітньо-наукової програми та науковий керівник.

Загальне керівництво та контроль за проходженням практики здобувача покладається на гаранта освітньо-наукової програми.

ОСВІТНІЙ РЕЗУЛЬТАТ ВИРОБНИЧОЇ: ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

У процесі проходження виробничої: дослідницької практики здобувачі третього освітньо-наукового рівня вищої освіти освітньо-наукової програми «Психологія» мають досягти таких **результатів навчання (РН)**:

РН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології;

РН 3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і

перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження;

РН 4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики;

РН 5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність;

РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.

РН 9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.

ЗМІСТ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Виробнича: дослідницька практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є практичною професійною підготовкою до проведення *науково-методичної та дослідницької діяльності* здобувачів та передбачає :

1. Участь у настановчій та підсумковій конференціях щодо організації та проходження виробничої: дослідницької практики.

2. Ознайомлення із системою науково-дослідної роботи базового закладу (нормативними та науково-методичними документами, перспективним напрямком, темами дослідження, видами науково-дослідної роботи працівників).

3. Ознайомлення з матеріально-технічною базою закладу,

4. Складання індивідуального плану роботи на період проходження практики.

5. Спостереження та участь у дослідницьких заходах аспірантів-практикантів.

6. Участь у науково-методичній роботі бази практики.

7. Планування, проведення та аналіз результатів власної дослідницької роботи аспірантом-практикантом.

8. Розробка мети, завдань, методики власного дисертаційного дослідження.

9. Пошук та аналіз наукової інформації, узагальнення здобувачем

результатів проведених досліджень у межах власної дисертаційної роботи або планової науково-дослідної діяльності бази практики.

10. Участь у дослідницьких процедурах та формування навичок дослідницької діяльності.

11. Презентація результатів власного наукового дослідження або науково-дослідницької роботи бази практики під час наукового заходу.

12. Підготовка наукової публікації (стаття категорії «Б») за результатами власного наукового дослідження або науково-дослідної роботи бази практики.

13. Підготовка звіту за результатами виробничої: дослідницької практики.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Взяти участь у науково-методичних та науково-практичних заходах кафедри, факультету, університету.

2. Здійснити аналіз матеріалів за темою дисертаційного дослідження з використанням дослідницьких методів.

3. Висвітлення інформації на сайті університету, факультету, в соціальних мережах, ЗМІ щодо проходження практики (скрін-копії з посиланнями на джерело).

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ ПРО ПРАКТИКУ. (ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ)

Загальні вимоги до оформлення матеріалів практики наступні:

1. Папка із звітними матеріалами практики повинна мати титульну сторінку (орієнтовний зразок у додатку А).

2. Кожен окремий розділ матеріалів практики повинен починатися з титульної сторінки, на якій зазначається його назва.

Здобувач вищої освіти протягом трьох днів після завершення практики подає керівнику практики таку документацію:

1. **Письмовий звіт про проходження виробничої: дослідницької практики.** У письмовому звіті про проходження практики повинні бути відображені всі виконані практикантом завдання відповідно напрямів виробничої: дослідницької практики, індивідуальні завдання, розділ про охорону праці, висновки та пропозиції, список використаних джерел. Обсяг звіту – до 10 сторінок (орієнтовний зразок звіту у додатку В). Звіт здобувача про практику повинен мати наскрізну нумерацію сторінок.

До звіту можуть бути включені схеми, таблиці, зразки матеріалів, фото, малюнки тощо. Звіт датується та підписується здобувачем-

практикантом, науковим керівником. Звіт затверджується на засіданні кафедри психології.

Для представлення звіту здобувач готує презентацію результатів виконання завдань виробничої: дослідницької практики. До звіту мають бути додані копії матеріалів наукової роботи аспіранта, виконаної під час практики (статей, доповідей тощо)

2. Відгук наукового керівника про проходження практики.

3. Щоденник виробничої: дослідницької практики. У щоденник виробничої: дослідницької практики заносяться всі заходи, пов'язані з проходженням практики, інші види робіт та їх аналіз (схему щоденника див. Додаток Г).

4. Індивідуальний план роботи аспіранта-практиканта, підписаний керівником практики.

5. Матеріали розробленої методики дослідження (результати аналізу теоретичного дослідження дисертаційної роботи або планової науково-дослідної діяльності бази практики).

6. Презентація результатів виконання завдань виробничої: дослідницької практики.

7. Матеріали, що підтверджують виконання індивідуальних завдань (участь у науково-методичних та науково-практичних заходах кафедри, факультету, університету тощо).

8. Матеріали наукової статті за темою дослідження (поданої до публікації у фаховому періодичному науковому виданні категорії «Б»).

9. Висвітлення інформації (на сайті університету, факультету, в соціальних мережах, ЗМІ тощо) щодо проходження практики (скрін-копії з посиланнями на джерело).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.

При оцінюванні виробничої: дослідницької практики враховуються такі показники:

- організованість і дисциплінованість здобувача-практиканта під час проходження практики;
- ініціатива і творчість, рівень дослідницької майстерності, виявлені в період проходження практики;
- якість науково-дослідницької роботи аспіранта;
- оформлення документації з практики;
- своєчасність здачі документації.

Критерії оцінювання видів робіт з практики

№ п/п	Види робіт	Кількість балів
1.	<i>Щоденник виробничої: дослідницької практики:</i>	0 – 10
	- відображена у повному обсязі робота згідно з програмою практики, оформлення відповідає високому рівню виконання завдань;	10
	- відображена робота програми практики, але допущені незначні помилки, оформлення відповідає достатньому рівню;	8-9
	- відображена частина роботи, допущені незначні помилки, оформлення відповідає середньому рівню виконання;	5-7
	- частково відображена робота, допущені значні граматичні помилки, оформлення відповідає низькому рівню виконання завдань.	1-4
2.	<i>Оформлення індивідуального плану роботи здобувача-практиканта:</i>	0 - 5
	- індивідуальний план та оформлення відповідає високому рівню виконання завдань;	5
	- індивідуальний план оформлений відповідно достатнього рівня виконання завдань;	4
	- відображена частина роботи програми практики, допущені незначні помилки, оформлення відповідає середньому рівню виконання завдань;	3
	- частково відображена робота, оформлено на низькому рівні.	1- 2
3	<i>Матеріали розробленої методики дослідження (результати аналізу теоретичного дослідження дисертаційної роботи або планової науково-дослідної діяльності бази практики):</i>	0 - 15
	- матеріали дослідження розроблено у повному обсязі згідно з завданнями практики, оформлення відповідає високому рівню результатів;	15
	- матеріали дослідження розроблено згідно з завданнями практики, оформлення відповідає достатньому рівню результатів;	11 -14
	- матеріали дослідження розроблено не в повному обсязі, наявні помилки в оформленні, результати відповідають середньому рівню виконання завдань;	6 - 10
	- матеріали дослідження розроблено частково, наявні значні помилки в оформленні, результати відповідають низькому рівню виконання завдань.	1- 5
4	<i>Матеріали, що підтверджують виконання індивідуальних завдань (участь у науково-методичних та науково-практичних заходах кафедри, факультету, університету):</i>	0 – 15
	-високий рівень виконання завдання;	15
	- достатній рівень виконання завдання;	11 -14
	- середній рівень виконання завдання;	6 - 10
	- низький рівень виконання завдання.	1-5
5.	<i>Оформлення звіту виробничої: дослідницької практики, презентація:</i>	0 – 10
	-високий рівень виконання завдання;	10
	- достатній рівень виконання завдання;	8 - 9
	- середній рівень виконання завдання;	5 - 7
	- низький рівень виконання завдання.	1 – 4
6	<i>Презентація результатів виконання завдань виробничої: дослідницької практики</i>	0 – 10
	- презентація відображає високий рівень виконання завдань;	10

	- презентація відображає достатній рівень виконання;	8-9
	- відображена частина програми практики, допущені незначні помилки, оформлення відображає середній рівень виконання;	5-7
	- частково відображена робота, допущені значні помилки, відображає низький рівень виконання.	1 - 4
7	<i>Матеріали наукової статті за темою дослідження (поданої до публікації у фаховому періодичному науковому виданні категорії «Б»).</i>	0 – 30
	- стаття категорії Б;	30
	- стаття без категорії Б;	20
	- тези.	10
8.	<i>Своєчасне оформлення та здача звітної документації</i>	0 – 5
	- оформлення та здача звітної документації в повному обсязі згідно вимог;	5
	- оформлено з незначними помилками здано в межах вимог;	3- 4
	- оформлено з помилками, здано із запізненням.	1-2
Усього (максимальна кількість балів)		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

«Відмінно» (А) (90 – 100 балів) - здобувач на високому рівні виконав весь намічений обсяг дослідницької роботи, що вимагається програмою, виявив професійні вміння, спираючись на психологічну теорію; правильно визначив і ефективно здійснював індивідуальні дослідницькі завдання. Науково-дослідна робота виконана на високому рівні (висока якість практики визнається науковим керівником дисертаційного дослідження, представниками базового закладу); виявив сумлінність, організованість, ініціативність на всіх ділянках роботи; отримав виключно позитивну оцінку керівника практики, гаранта освітньо-наукової програми; здав у визначений термін правильно оформлену документацію; виконав на високому рівні наукову складову дослідження з теми дисертаційної роботи.

«Дуже добре» (В) («82 – 89 балів) – здобувач повністю виконав програму виробничої: дослідницької практики; виявив уміння, базуючись на психологічну теорію, визначив основне дослідницьке завдання і способи його розв’язання, проявляв ініціативу в роботі; дослідницька робота організована на достатньому методичному рівні. При загальній позитивній оцінці наукового керівника дисертаційного дослідження здобувач-практикант допустив методичні помилки в оформленні результатів дослідження, але зміг їх з власної ініціативи самостійно виправити, або пояснити причину їх допущення в процесі обговорення результатів науково-дослідницької роботи; здав у визначений термін належним чином оформлену документацію; виконав на достатньому рівні наукову складову дослідження з теми дисертаційної роботи.

«Добре» (С) (75 – 81 балів) – завдання за програмою практики виконані на достатньому рівні, але при загальній позитивній оцінці наукового керівника дисертаційного дослідження практикант допускав незначні помилки у роботі, які не завжди міг самостійно виправити або пояснити в процесі їх аналізу. У ході практики був організованим, відповідальним, самостійним, критичним на всіх ділянках роботи, одержав добрі відгуки колективу бази практики, наукового керівника; подав вчасно документацію, в яку можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою керівника практики.

«Задовільно/посередньо» (D) (69 – 74 балів) ставиться в тому випадку, коли завдання практики виконано, але шаблонно і не в повному обсязі, результати практики оцінено науковим керівником на задовільному рівні. Здобувачем виявлено дослідницькі вміння, але допущено незначні порушення вимог щодо доцільної організації науково-дослідницької діяльності; на задовільному рівні виконано заплановане наукове дослідження та індивідуальні завдання. Здобувач проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний. Загальна характеристика діяльності практиканта у період проходження практики одержала позитивні відгуки; із невеликим запізненням подав документацію.

«Задовільно» (E) (60 – 68 балів) ставиться в тому випадку, коли завдання практики виконано, але неповно, на задовільному рівні. Здобувач проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний та несамостійний. Загальна характеристика діяльності аспіранта на базі практики науковим керівником оцінена на «задовільно». Наукове дослідження виконано на задовільному рівні, але під постійним контролем наукового керівника; невчасно подано документацію, яка потребує доповнень і виправлень.

«Незадовільно» (FX) (35 – 59 балів) – завдання практики виконані не в повному обсязі, програму навчальної, науково-дослідної роботи не виконано. Здобувач виявив низький рівень теоретичної та практичної підготовки в галузі психології, невміння реалізувати програмні та індивідуальні завдання, налагоджувати контакт з колективом бази практики, не готовий до забезпечення доцільної наукової діяльності у закладі вищої освіти внаслідок недостатніх знань з провідної дисципліни, методики і основ організації наукової діяльності. Здобувач потребує повторного проходження практики.

«F» (1 – 34 бали) – завдання не виконані або виконано із значними помилками, не сформовані вміння проводити відповідні види науково-педагогічної діяльності. Здобувач потребує обов'язкового повторного проходження не тільки виробничої: науково-викладацької практики, а й фахової підготовки в цілому.

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS	За національною шкалою		Кількість балів
	прописом	цифрою	
A	Відмінно	5	90-100
B	Дуже добре	4	82-89
C	Добре	4	75-81
D	Посередньо	3	69-74
E	Задовільно	3	60-68
Fx	Незадовільно	2	35-59
F	Незадовільно	2	1-34

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі третього освітньо-наукового рівня вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Документація з практики, визначена робочою програмою практики, подається здобувачами вищої освіти на кафедру керівнику практики для перевірки упродовж трьох днів після закінчення практики.

Індивідуальні звіти здобувачів є основним звітним документом.

Здобувачі ступеня доктора філософії, які працюють за фахом і місце роботи яких відповідає вимогам програми практики, подають витяг із трудової книжки (або копію трудової книжки, завірену керівником установи), довідку з місця роботи, відгук керівника, звіт, робочу документацію із наступним її поверненням.

Виробнича: дослідницька практика завершується екзаменом за стобальною системою: з оцінюванням: «відмінно» (рівень А), «добре» (рівень В, С), «задовільно» (рівень Д, Е) і «незадовільно» (рівень Fx, F).

Екзамен із захисту практики проходить у вигляді звітної конференції (круглого столу), на якій здобувачі третього освітньо-наукового рівня вищої освіти презентують результати проходження практики.

На основі усного звіту (під час захисту практики) та письмового індивідуального звіту здобувача, відгуку керівника практики затверджується загальна оцінка практики

Загальна оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку за підписом керівника.

Здобувач, який за результатами проходження та захисту практики отримав «незадовільно» або з поважних причин не з'явився на практику/захист, мають академічну заборгованість, яку можуть ліквідувати (при наявності відповідних документів).

За результатами проходження практики та підсумкового контролю здобувач та його керівник подають у відділ аспірантури та докторантури:

– звіт про проходження практики (Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денної та заочної форм навчання) від 26.01.2021 р.);

– витяг з протоколу засідання кафедри про затвердження звіту.

Зазначена документація зберігається в індивідуальному плані аспіранта і розглядається під час атестації.

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Варава І. М. Проблема академічної доброчесності у сучасному суспільно-освітньому середовищі. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випуск. 66. 2019. С. 22–26.

2. Гайтан О. М., Горошко А. І. Порівняльний аналіз систем автоматичної перевірки оригінальності текстів. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: технічні науки. Том 29 (68). Ч. 1. № 5. 2018. С. 98–104.

3. Городжа Л. В. Наукова стаття: як написати та опублікувати у рейтинговому виданні. Методичні рекомендації. Київ: Ін-т електродинаміки НАН України. 2020. 48 с. URL : <https://techned.org.ua/files/metodychni%20recomend.pdf>

4. Данилевич Л. А. Проблема розвитку творчого потенціалу в студентському віці. *Актуальні проблеми психології* : зб-к наук. праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Київ: Видавництво «Фенікс», 2019. Т. XII. Психологія творчості. Випуск 25. С.93-102.

5. Данилевич Л. А. Психологічні аспекти розвитку соціально-психологічної компетентності студентів-психологів : зб-к наук. праць. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія Психологічні науки. Херсон: Видав. Дім «Гельветика», 2017. Випуск 2. Том 1. С. 89 – 93.

6. *ДСТУ 3008:2015: Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання*. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 26 с. URL: http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/3659_3008-2015.PDF

7. Інноваційний потенціал порівняльно-педагогічних досліджень для розвитку вищої освіти. В. В. Безлюдна, І. Б. Бойчевська, В. І. Павлюк, І. В. Палагута; за заг. ред. О. А. Заболотної. Київ : Ямчинський О., 2019. 207 с.

8. Кузь В. Г. Організація педагогічного дослідження. Знання України, 2006. 48 с.

9. Методичні рекомендації виробничої: науково-викладацької практики : методичні рекомендації до проведення науково-викладацької практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія». Упоряд. Перепелюк Т.Д. Умань. 2021. 68 с.

10. Методичні рекомендації до виробничої (дослідницької) практики для здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти спеціальності

053 Психологія. Уманський держ. пед. у-тет імені Павла Тичини, ф-тет соціальної та психологічної освіти, кафедра психології / Л. А. Данилевич, С. Ю. Діхтяренко., І. І. Осадченко. Умань: Візаві, 2021. 60 с.

11. Осадченко І. І., Карпук Т. А. Академічна доброчесність у контексті науково-педагогічної діяльності: реалії та перспективи. *Наукові записки*. Випуск 188. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2020. С. 49–53. URL : <https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/480/421>

12. Осадченко І., Маслюк Р. Сутність та дискусійні питання проблеми академічної доброчесності. *Гірська школа українських Карпат*. 2020. № 22. С. 19–25. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/msuc/article/download/4272/4839/> (дата звернення: 08.09.20).

13. Осадченко І. І., Коблик В. О. Технологія написання фахової наукової статті. *Витоки педагогічної майстерності* Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2021. Випуск 28. (Педагогічні науки). С. 128–136. URL : <http://sources.pnpu.edu.ua/article/view/250369>

14. Основи наукових досліджень. Уклад.: М. В. Кудла, В. О. Коблик. Умань: Сочінський М. М., 2021. 185 с.

15. Палеха Ю. І. Основи науково-дослідної роботи. Київ: Ліра-К, 2017. 332 с.

16. Партико З. В. Основи наукових досліджень. Київ: Ліра-К, 2017. 231 с.

17. Перепелюк Т. Д. Тренінг як чинник актуалізації процесу спілкування у ході навчально-професійної діяльності. *Психологічний журнал*. Умань, 2018. № 1. С. 61-72.

18. Радченко І. А. Методологія і методика наукових педагогічних досліджень. Умань: УніверсУМ, 2017. 104 с.

19. Сацик В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? (16.03.2017). URL: <http://library.uipa.edu.ua/poslygy/naukovtsiam-fakhivtsiam/naukovtsiam/akademichna-dobrochesnist.html> (дата звернення 25.01.20).

20. Слободянюк О. М. Роль науково-педагогічного колективу у формуванні культури академічної доброчесності студентів. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2018. №. 6. С. 134–139.

21. Функціонування творчого мислення в інформаційно-віртуальному просторі суб'єкта : монографія / В. О. Моляко, Ю. А. Гулько, Н. А. Ваганова [та ін.] ; за ред. В. О. Моляко. Київ:, 2021. 165 с.

22. Фурман А. В., Фурман О. Є., Шандрук С. К. Вітакультурна методологія: антологія. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 980 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/34553>

23. Чепелєва С. Ю., Рудницька Н. В. Нормативна модель самопроекування особистості. *Наука і освіта*. Київ, 2017. № 11. С.105 – 113.

24. Чирва Г. Методологія та організація наукових досліджень /

уклад. Чирва Г. Умань : Візаві, 2018. 188 с.

25. Шахбазян К. С. Застосування в наукових публікаціях цитат із опублікованих творів, права на які належать іншим авторам. Наука України у світовому інформаційному просторі. Київ: Академперіодика. Вип. 14. 2017. С. 51–58. URL: <http://dspace.nbuu.gov.ua/handle/123456789/125001>

26. Шульдик Г. О. Чинники формування впевненості у майбутніх психологів. Удосконалення професійної майстерності майбутніх психологів : матеріали IV Всеукраїнських психологічних читань. Умань, 4 листопада, 2020 р.

27. Kolesnichenko N., Osadchenko I., Yashnyk S., Kharlamenko V., Slipchuk V., Gramatyk N. Methods of Pedagogical Psychology in Education. *International Journal of Recent Technology and Engineering*. Volume 8. Issue 4. November 2019. Retrieval Number: D8353118419/2019©BEIESP. doi:10.35940/ijrte.D8353.118419. P. 4018-4023.

Інформаційні ресурси

1. Аспірантам, докторантам, науковим керівникам (консультантам). Факультет соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини. Програми практики ОС Доктор філософії (ОНП «Психологія»)

URL:

<https://fspo.udpu.edu.ua/%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8%d1%87%d0%bd%d0%b0-%d0%bf%d1%96%d0%b4%d0%b3%d0%be%d1%82%d0%be%d0%b2%d0%ba%d0%b0/%d0%bf%d1%80%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d0%bc%d0%b8-%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b8/%d0%bf%d1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%8f-%d0%be%d1%81-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%82%d0%be%d1%80-%d1%84%d1%96%d0%bb%d0%be%d1%81%d0%be%d1%84%d1%96%d1%97/>

2. Відділ аспірантури та докторантури. Нормативні документи УДПУ імені Павла Тичини. URL: <https://vad.udpu.edu.ua/normatyvno-zakonodavchabaza/normatyvni-dokumenty>

3. Кодекс академічної доброчесності. URL: <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>

4. Науковий портал. УДПУ імені Павла Тичини URL: <https://nauka.udpu.edu.ua/>

5. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/>

6. Наука. МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nauka>

7. Національна академія наук України. URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>

8. Неформальна освіта. Сайт факультету соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини. URL: <https://is.gd/IjO2Ju>

9. Сайт електронної бібліотеки. URL: <http://lib.com.ua>

10. Сайт бібліотеки імені Вернадського. URL: <http://nduv.gov.ua>

ДОДАТКИ

Додаток А

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра психології

МАТЕРІАЛИ ВИРОБНИЧОЇ: ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Здобувача/ки
ступеня «Доктор філософії»
спеціальності 053 Психологія
_____ курсу _____ групи

Прізвище, ім'я, по батькові

База практики:
Термін практики:
Керівник практики

Умань – 20__

Додаток Б

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник практики

_____ р.
„___” _____ 20___ р.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ

на час проходження виробничої: дослідницької практики

з _____ по _____ року

В _____ -

Здобувача/ки
ступеня «Доктор філософії»
спеціальності 053 Психологія
_____ курсу _____ групи

Прізвище, ім'я, по батькові

База практики:
Термін практики:
Керівник практики

Умань – 20__

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти

ЗВІТ

З ВИРОБНИЧОЇ: ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

(кафедра)

(спеціальність, курс, група)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Термін проходження практики _____

Науковий керівник _____

(прізвище, ініціали)

Я, (прізвище, ім'я, по батькові), проходив(-ла) практику на базі

(вказується на відповідність видів та результатів виконаної роботи кожному завданню програми даної практики)

1. Ознайомлення із системою науково-дослідної роботи базового закладу (нормативними та науково-методичними документами, перспективним напрямом роботи тощо)

2. Ознайомлення з темами дослідження, видами науково-дослідної роботи працівників базового закладу

3. Відвідування, участь у дослідницьких заходах здобувачів-практикантів

4. Участь у науково-методичній роботі закладу, самопідготовка

5. Виконання програмних завдань виробничої: дослідницької практики: науково-методичних, дослідницьких та індивідуальних

6. Проведення та аналіз результатів власної дослідницької роботи аспірантом-практикантом

7. Узагальнення здобувачем результатів проведених досліджень у межах власної дисертаційної роботи або планової науково-дослідної діяльності бази практики

8. Обсяг проведення роботи за видами (дата проведення, тема)

Відзив наукового керівника про якість проведення занять

Дата
Аспірант

(підпис)

Керівник

(підпис)

Титульна сторінка

**Щоденник
виробничої: дослідницької практики
здобувача ступеня «доктор філософії»**

(прізвище, ім'я, по батькові)

спеціальності 053 Психологія

База проходження практики:

Термін проходження практики:

Керівник практики:

Загальні рекомендації щодо ведення щоденника

1. Щоденник повинен відображати всю роботу аспіранта-практиканта.
2. Практикант (здобувач освітнього ступеня «Доктор філософії») зобов'язаний вести своєчасні та регулярні записи у щоденнику практики, здійснювати аналіз проведеної роботи та результатів діяльності.

Схема щоденника

Дата і час	Зміст роботи	Аналіз діяльності

Здобувач

підпис

Керівник практики.....підпис

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ

«Затверджений»

Керівник практики _____

№	Зміст і види роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Участь у настановчій конференції щодо організації та проходження виробничої практики	___.__.20__	Виконано
2.	Складання індивідуального плану роботи та затвердження керівником.	___.__.20__	виконано
3.	Ознайомлення з діяльністю закладу; ознайомлення з матеріально-технічною базою практики; вивчення документації.		
4.	Участь в організації ...		
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.	Оформлення матеріалів практики		
12.	Підготовка звіту.		
13.	Підготовка презентації до захисту практики.		
14.	Захист виробничої:дослідницької практики		